

ה"ת 57211/02/22 - מחאמיד ואיל, מחאמיד אחמד נגד מדינת ישראל, יוסף מחאמיד, באסל מחאמיד, ע- קטין במועד העבירה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ה"ת 57211-02-22 ואיל ואח' נ' מדינת ישראל ואח'

בפני כבוד השופט ניצן סילמן
מבקשים

1. מחאמיד ואיל
2. מחאמיד אחמד (עציר)

נגד
משיבים

1. מדינת ישראל
2. יוסף מחאמיד
3. באסל מחאמיד
4. ע- קטין במועד העבירה (עציר)

החלטה

1. בקשה להשבת תפוס.
2. כנגד המבקש 2 יחד עם המשיבים 2-4, הוגש כתב אישום המייחס להם שוד בנסיבות מחמירות, מעשים מגונים והדחה בחקירה.
3. לצורך הגעת המבקש 2 והמשיבים 2-4 (יכוננו 'הנאשמים, בני החבורה') לזירה בה התרחשו האירועים נשוא האישום, נעשה שימוש ברכב המבקש 2, מסוג סקודה. על כן עתרה המשיבה 1 לחילוט רכב זה. במקביל, הועלו טענות בנוגע לראיות שהופקו או יופקו מהרכב.
4. המבקש 1 הנו אחיו של המבקש 2 והוא שעתר להשבת התפוס; המבקש צירף אישור המגרש ממנו נרכש הרכב כי הוא שערך העסקה וכי הוא הנושא בתשלום; אין חולק כי הבעלות הרשומה ברכב הנה ע"ש המבקש 2.
5. המבקשים שניהם אינם כופרים בכך שיכול והרכב יחולט (וכי ימצא כי המבקש - הנאשם, אך הם נכונים לבצע המקובל והדרוש על מנת לאפשר שחרור הרכב, לשימוש המשפחה, לאור מצוקתה.
6. כלל הנאשמים בתיק הצהירו כי לא יעלו טענות ראייתיות בנוגע להשבת הרכב ועל כן המחלוקת מתמקדת בשאלת החילוט.
7. המאשימה מבהירה כי לעמדתה אין מקום להורות על ההשבה; אליבא המאשימה חלק מתכליות החילוט הנו התכלית העונשית, והשבה עלולה לפגוע בתכלית זו; יש לייצר הרתעה וזו עלולה להתמוסס אם וכאשר יושב הרכב.
8. המבקשים הבהירו כי הם נכונים לעמוד בתנאים שיקבעו ע"י בית המשפט.

עמוד 1

9. שקלתי הדברים; לאחר בחינת הטענות, סבורני כי מן הראוי לאפשר המרת החילוט הזמני, לקבוע בטוחות, אגב מתן אפשרות למבקש ומשפחתו לעשות שימוש ברכב עד ההכרעות בדבר החילוט הסופי.

10. הליך דומה ביותר לזה הנדון כאן הובא לאחרונה בפני כב' בית המשפט העליון בבש"פ 8831/21 **אבו שלבק נ' מדינת ישראל**; גם שם מדובר היה באח של נאשם המבקש החזרת רכב; אין חולק שהאישום שם חמור משמעותית מזה הנדון כאן ולתכלית ההרתעה שם חשיבות מיוחדת.

11. כפי שהבהיר בית המשפט העליון באבו שלבק שם- יש להבחין בין תכלית החילוט ובין תכלית החילוט הזמני; כך מציין כב' בית המשפט העליון-

"אין חולק על כך שהעבירות המיוחסות לנאשם הן חמורות מאין כמותן. עם זאת, השאלה היחידה שבה עליי להכריע היא כיצד יש לנהוג ברכב בשלב הזמני, עד להכרעה בבקשת החילוט. כפי שיבואר להלן, במקרה דנן תכליתן של תפיסת הרכב והחזקה בו בשלב הזמני היא הבטחת האפשרות לחלטו בעתיד, ככל שכך יוחלט. נדרש אפוא להכריע אם יש צורך במכירת הרכב או בהמשך החזקתו על ידי המשיבה על מנת להגשים תכלית זו, או שמא ניתן להורות על שחרורו של הרכב בתנאים - זאת ותו לא. יש להדגיש בהקשר זה כי החזקה בשלב הזמני בחפץ ששימש לצורך ביצוע עבירה, אינה יכולה לשמש כעונש, לא כל שכן מכירתו."

12. עוד הבהיר כב' בית המשפט העליון, כי שחרור התפוס יכול ויעשה גם אם מבקש השחרור אינו הבעלים שיקבע בסופו של יום, ועל כן בשלב הזמני אין להמשך התפיסה או השחרור השפעה על קביעת הבעלים או בעל הקניין.

"אינני באה לקבוע בנוגע לזכויות הקנייניות ברכב, משהדבר אינו דרוש לצורך הכרעה בשאלה אם יש לשחרר את הרכב בשלב זה (השוו: בש"פ 4368/12 תמם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.6.2012) (להלן: עניין תמם); עניין חג'ג', עמ' 17). בדיון שנערך לפניי ציינה באת-כוח המשיבה כי שחרור הרכב לידי העורר יקים חזקה שקיימת לו זכות קניינית כלשהי, ואולם לא כך הוא; אין כל מניעה כי בשלב זה הרכב ישוחרר לידי העורר, ובהמשך הדרך יקבע כי הנאשם הוא בעלים של הרכב, באופן בלעדי או במשותף עם העורר."

13. מכאן בוחן כב' בית המשפט העליון את תכלית התפיסה (ראייתית או לשם חילוט) ומבהיר היטב, כי מקום בו התכלית הנה חילוט בסופו של הליך (ללא קשר לשאלת הקניין), הרי "יש לבחון כיצד ניתן להגשימה תוך פגיעה פחותה בזכותו לקניין של בעל הרכב, יהיה אשר יהיה".

14. מכאן מגיעה קביעה עקרונית-

"די ככלל בשחרורו בתנאים של רכב שנתפס על מנת להבטיח את האפשרות לחלטו בעתיד (ראו לדוגמה: עניין תמם; עניין סיטבון, פסקה 41; עניין אבו עמר, פסקה 31); המדובר בעניין שבשגרה (בש"פ 3616/11 זגורי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 [פורסם בנבו] (24.5.2011)); והמשיבה עצמה הצהירה אך לאחרונה כי זוהי מדיניותה (בש"פ 3873/21 אלזוארה נ' מדינת ישראל, פסקה 2 [פורסם בנבו] (7.6.2021)). ויובהר כי חומרת העבירה אינה פוטרת מעריכת האיזונים הנדרשים. המשיבה לא הצביעה על נסיבות שיש בהן כדי ללמד כי שחרור הרכב בתנאים במקרה דנן ימנע את עצם האפשרות לחלטו בעתיד (להבדיל מהסוגיה של שמירת ערכו הנוכחי של הרכב, שתידון מיד). משכך לא ברור מה ההצדקה לסטות במקרה זה מהמדיניות הנוהגת."

15. כלומר, לצרכי חילוט זמני די יהיה ברגיל, בקביעת תנאים ושחרור הרכב באותם תנאים, וככל שהמאשימה סבורה כי

יש לסטות מהמדיניות הנוהגת, עליה להראות הטעם.

16. דבר זה עולה גם מהגיון הדברים- כאשר המדינה אוחדת ברכב לצרכי חילוט גרידא, באופן טבעי פוחת ערך הרכב (מעצם ההחזקה), והמדינה במקביל נדרשת לשאת בעלות ההחזקה והאחריות לשמירה; ככל שהמדינה תבקש להמיר המוחזק, יהיה בכך להצדיק העמדה של מבקש החזרת התפוס כי אין חשיבות מיוחדת בהחזקת המוחזק דווקא; מנגד- קביעת בטוחות לא זו בלבד שחוסכת את עלות ההחזקה והשמירה, אלא בד"כ גם מלווה בהפקדה שנועדה לשמור על ירידת הערך למשך ניהול המשפט.

17. במקרה בפנינו לא הוכחו נסיבות המצדיקות חריגה מהמדיניות; ההיפך הוא הנכון; התרשמתי כי מדובר במשפחה אשר הפרוטה אינה מצויה בכיסה; המבקשים הצהירו כי הם מודעים להטלת תנאים ונכונים לכך; כלל הנאשמים בתיק נתנו הצהרות ראייתיות.

18. בנסיבות אלו- אני מורה כי בכפוף לבטוחות להלן, יושב הרכב-

א. יופקד סך בגובה 25% מערך הרכב במחירון (על פי בדיקת המאשימה); המבקשים יחתמו על התחייבות עצמית בגובה 50% משווי הרכב.

ב. המבקשים יבטחו הרכב בביטוח מקיף שישועבד לטובת המדינה והביטוח יהיה בתוקף עד תום ההליכים הפליליים

ג. ירשם עיקול על הרכב במשרד הרישוי ויוצג אישור על הרישום עובר לשחרור הרכב.

ד. בכפוף לאמור בסעיפים א-ג יושב הרכב במצבו כמות שהוא; ככל שתתקבל בעתיד החלטה המורה על חילוט- על המבקשים או מי מהם להשיב הרכב לידי המדינה תוך 7 ימים מקבלת ההחלטה וללא צורך בצו תפיסה נוסף.

ה. אין בהוראות לעיל לקבוע קניין או בעלות ברכב, ולכל צד נשמרות הטענות לשלב הטיעונים בחילוט הסופי.

ניתנה היום, ה' ניסן תשפ"ב, 06 אפריל 2022, בהעדר
הצדדים.